

A doktori iskola/doktori oktatási program megnevezése: ELTE Irodalomtudományi Doktori Iskola / Az orosz irodalom és kultúra Kelet és Nyugat vonzásában doktori oktatási program

A doktori iskola/a doktori oktatási program kódja: IR/OKNY

TANEGYSÉGLISTA

IKM - Iskolarendszerű képzési modul (megszerezhető kredit:112, teljesítendő tárgy:16 db)

P/IR/xxx-1 Társtudomány 1.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/xxx-2 Társtudomány 2.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/xxx-3 Társtudomány 3.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/xxx-4 Társtudomány 4.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/OKNY-5 Komparatiztika, recepcióelmélet és hatástörténet

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/OKNY-6 Történeti és elméleti poétika

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/OKNY-7 Kultúrtörténet és kultúratudomány

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/OKNY-8 Intermedialitás, intertextualitás, interkulturalitás

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/OKNY-9 Bölcelet és irodalom

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/OKNY-10 Műfaj történet és narrációelmélet

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/OKNY-11 Disszertációs témakonzultáció 1.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/OKNY-12 Disszertációs témakonzultáció 2.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/OKNY-13 Disszertációs témakonzultáció 3.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/OKNY-14 Disszertációs témakonzultáció 4.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/OKNY-15 Disszertációs témakonzultáció 5.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR/OKNY-16 Disszertációs témakonzultáció 6.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

TM - Tudományos modul (megszerzendő kredit legalább: 36, ebből 3 publikáció kötelezően teljesítendő)

P/IR-20 Tanulmányírás 1.

8 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

P/IR-21 Tanulmányírás 2.

- 8 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető
P/IR-22 Tanulmányírás 3.
 8 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető
P/IR-23/A, B, C* Tanulmányírás
 8 kredit, gyakorlati jegy, választható, korlátlanul ismételhető
P/IR-24/A, B, C* Egyéb publikáció
 4 kredit, választható, korlátlanul ismételhető
P/IR-25/A, B, C* Konferencia-előadás
 4 kredit, választható, háromszor ismételhető
P/IR-26/A, B, C* Szerkesztés
 4 kredit, választható, háromszor ismételhető
P/IR-27/A, B, C* Tudományszervezés / oktatásszervezés
 4 kredit, választható, háromszor ismételhető
P/IR-28/A, B, C* Külföldi kutatómunka
 4 kredit, választható, háromszor ismételhető
P/IR-29 Egyéb tudományos tevékenység
 4 kredit, választható, nem ismételhető

*Az A, B, C a félévenkénti meghirdetést lehetővé tévő technikai megkülönböztetés, hogy azonos félévben több tanegységet is föl lehessen venni egy-egy tevékenységfajtából.

OM - Oktatási modul (megszerezhető kredit: 32, teljesítendő tárgy: 0db)

- P/IR-50/A, B, C, D Heti 2 órás szeminárium vagy előadás tartása**
 8 kredit, választható, négyszer ismételhető

Kurzusleírás (szakirodalom-ajánlás) kurzusonként

P/IR/OKNY-5 Komparatiztika, recepcióelmélet és hatástörténet

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételhető

Fejezetek az orosz klasszikusok magyar nyelvű fordításának történetéből (szövegelemzések). Az orosz irodalom recepciója a magyar irodalomban – hatástörténet és hiányok. Orosz témák magyar szerzőknél, magyar témák orosz szerzőknél: irodalomtipológiai elemzések. Az orosz és a kelet-közép-európai irodalom komparatiztikai megközelítésben. Az orosz irodalom nyugat-európai párhuzamai. Az irracionális elem megjelenése és ábrázolása a lírában a romantikától a századvégig. Memoár, korrajz, kulturális emlékezet a művészi önmeghatározásban. Angol és orosz önéletrajzi és esztétikai írások, kulturális hatások és kölcsönhatások.

Ukrán-orosz komparatiztikai tanulmányok

Tarasz Sevcenko, a XIX. századi ukrán irodalom legkiemelkedőbb alakjának orosz nyelven írott prózai művei és hatásuk az ukrán irodalom fejlődésére. Ukrán transzlatorika. Az ukrán műfordítás történeti áttekintése. Műfordítás-elemzés. Ukrán szépirodalmi alkotások magyar, illetve orosz nyelvű fordításai, illetve magyar és orosz művek ukrán nyelven. Műfordítás: vers- és prózafordítási gyakorlatok. Fordításelmélet és fordításkritika.

P/IR/OKNY-6 Történeti és elméleti poétika

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

A XIX–XX. századi orosz irodalomtudomány kontinuitása és legjelesebb képviselői. Elméleti poétikai írások olvasása, stílus- és műfaj történeti, valamint összehasonlító esztétikai problémák áttekintése. A szláv irodalomtudomány fejlődéstörténetének fő fejezetei: a mitológiai iskola; a történeti és a strukturális poétika; az orosz formalizmus és a fenomenológiai iskola; a hermeneutikai gondolkodás orosz változata. Az orosz verselés története és a verstan elmélete. Vers és próza, vers és zene. Alapvető európai verselési rendszerek. Az orosz versrendszer nyelvi alapja és fő rendszerei. A lírai műfajok poétikája a XIX. és a XX. századi orosz költészetben. A lírai műfajok szemantikai megközelítése az orosz formalizmus tanításában. A lélektani szempont a műelemzésben és az irodalomkutatásban (a XIX. század orosz irodalma alapján). Költészeti irányzatok és nyelvfilozófiai iskolák összehasonlító tipológiai vizsgálata. A modern orosz líra, a költők nyelvelméleti koncepciója és a kor nyelvfilozófiai iskolái. A történeti poétika mint tudományos diszciplína kialakulása a XIX. században és újjáéledése a XX. századi posztformalista irodalomtudományban. A költői alakzatok és trópusok elmélete a XIX–XX. századi orosz irodalomtudományban.

P/IR/OKNY-7 Kultúrtörténet és kultúratudomány

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

Biblia és irodalom. Irodalmi műfajok a Bibliában és a Biblia mint szöveg. Bibliai elemek a XX. századi szépirodalomban: mítoszteremtés, reminiscenciák. Az Ó- és Újtestamentum könyveinek összefüggései. Az intertestamentális korszak eszmeáramlatai. A XVIII–XIX. századi orosz kultúra paradigmái (korszakok, irányzatok, motívumrendszerek). Kultúra és szubkultúra a XX. századi orosz irodalomban. Az orosz szubkultúra mint szövegteremtő elv a századelőn és mint konstrukciós elv az orosz avantgárdban. Kettős identitás az irodalomban – az orosz–zsidó irodalom (1860–1940). A kettős identitás kifejezésének poétikai eszközei. Központ és peremvidék, városmitoszok és geokulturális koncepciók.

Ukrán tanulmányok

Ukrán–orosz írók a XIX. század első felének ukrán irodalmában. Az új ukrán irodalom helyzetének, fejlődési tendenciáinak elméleti áttekintése.

P/IR/OKNY-8 Intermedialitás, intertextualitás, interkulturalitás

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

A XX. század eleji új művészi törekvések kulturális forrásvidéke: az archaikus korok kultúrája, a Kelet művészete, a középkori művészet, a népi kultúra gondolat- és formavilága. Német szellemi örökség az orosz szimbolisták életművében, Nietzsche és Wagner műveinek értelmezése. Az orosz szimbolizmus és avantgárd korának művészeti kultúrája: a vizuális művészetek és az irodalom kapcsolódási formái. A színpadi kultúra megújulása. A művészi perspektíva kérdései a XX. századi orosz irodalomban és festészetben. Irodalom és vizualitás: orosz irodalmi alkotások filmen és színpadon.

Ukrán tanulmányok

A „moskal” alakja a XIX. század első felének ukrán irodalmában. A nemzeti öntudat fejlődése a XIX. század első felének új ukrán irodalmában. Ukrán–oroszmagyar műfaji és ideológiai kölcsönhatások az irodalomban

P/IR/OKNY-9 Bölcelet és irodalom

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

Az orosz klasszikusok recepciója a XX. század elejének vallásfilozófiai irányzataiban. A francia egzisztencializmus orosz elődei (Lev Szesztov és Nyikolaj Bergyajev és a francia egzisztencialista gondolkodók elméleti és szépirodalmi művei). Az orosz bölcelet történetének néhány visszatérő kérdése: az orosz mentalitás, Oroszország és a Nyugat, a szabadság értelmezése, a reneszánsz és a humanizmus megítélése. Költészet és filozófia kölcsönhatása Vlagyimir Szolovjov irodalomkritikai műveiben. Az orosz fenomenológiai iskola a kelet-közép-európai gondolkodás történetében (esztétika, nyelv- és kultúrfilozófia, társadalom- és lételmélet). A fenomenológiai tudat alakváltozásai az orosz költészetben. A XX. századi orosz nyelvfilozófiai iskolák különböző irányainak kialakulása a vallásfilozófiai gondolkodás, a fenomenológia és a hermeneutika területén. Az orosz formalista iskola nyelvelméleti koncepciója. Utópikus gondolatstruktúrák az orosz irodalomban.

P/IR/OKNY-10 Műfaj történet és narrációelmélet

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

A fantasztikum az 1920–30-as évek orosz irodalmában. A fantasztikum meghatározása körüli elméleti viták és azok érvényessége Bulgakov életműve alapján. A regény és a mítosz. A mítosz és az irodalom kölcsönviszonyát elemző koncepciók áttekintése. A XX. századi „neomitologizmus” kérdésköre. Tudatfenomenológia és modern regény az Ezüstkortól a posztavantgárdig. Elbeszélő módok és elbeszélői maszkok a XX. századi orosz prózában. Az esszé műfajának történeti fejlődése és elméleti problémái az orosz kultúrában. Az emigráció irodalma. Utak az emigrációba –, a hatvanasok” nemzedékének prózája. Az orosz posztmodern és előzményei: hagyomány és kontinuitás versus szakítás és értékrombolás.

P/IR/OKNY-11–16 Disszertációs témakonzultáció 1–6.

7 kredit, gyakorlati jegy, kötelező, nem ismételtető

A témavezetővel a disszertáció tárgyában folytatott rendszeres konzultáció, tematikáját és követelményeit a témavezető határozza meg a disszertáció készítéséhez szükséges egyéni kutatómunka igényei és előrehaladása alapján.

Értékelési, ellenőrzési szabályok: Az iskolarendszerű képzési modulban teljesített kurzusok értékelése ötfokozatú (1–5) osztályzatokkal, a tudományos modulban kétfokozatú (teljesítette/ nem teljesítette) szöveges értékeléssel, az oktatói munka kétfokozatú szöveges értékeléssel történik. A tudományos modulban teljesített tanegységekhez tartozó teljesítéseket a doktorandusz témavezetője részletesen ellenőrzi.